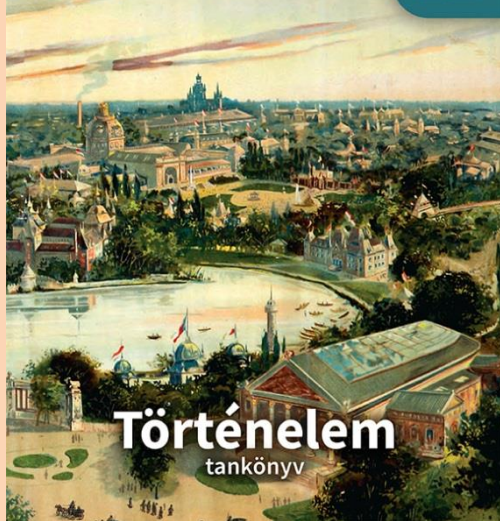

Európa története 1849–1914

vegyesfelvágott

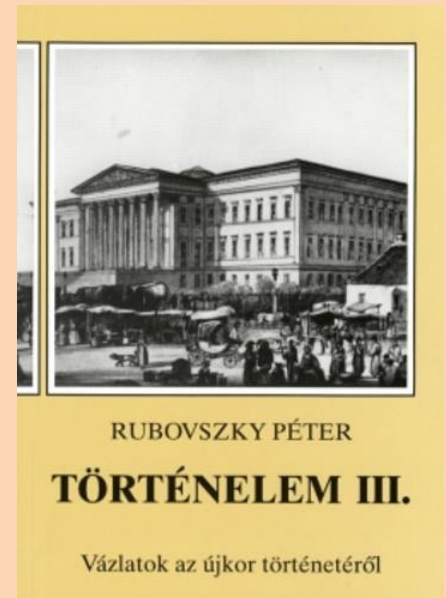

Általános jellemzők

- 2. ipari forradalom (csak Oroszo. marad feudális)
- munkásmozgalmak
- polgári nemzetállamok (Ny-Eu.) → Olaszo., No.
- rendeződik a magyar kérdés
- keleti kérdés, Balkán átrendeződése
- lengyel kérdés
- gyarmatosítás
- 1900-ra gazdaságilag az USA és No. tör élre → ...

Európai öthatalmi koncert – !

- NBr.
- Oroszo. (1812, 1849, 1856-ig a 2. helyen) 1904/05!
- Fro. (1856–70 a 2. helyen)
- Poroszo. → Németo. (1870→ 2. helyen)
- H. Bir. → OMM

Nagy-Br. – világhatalom, a brit bir. fénykora
gazdasága világelső, legnagyobb gyarmatbir.,
legnagyobb flotta

brit külpolitika 3 alapelve – ?

- fényes elszigeteltség – gyarmatbir.!
- európai erőegyensúly
- PALMERSTONI alapelv

„Angliának nincsenek állandó...

Meddig? Másik idézet?

„Végezzenek...

viktoriánus kor – ?

VIKTÓRIA angol királynő (1837–1901),
India császárnője (1876-tól)

Önarckép (1835)

KRÍMI HÁBORÚ

1853–1856

└ Eu „beteg embere” ~ K-i kérdés

Oroszo. ↔ Töröko. + NBr. + Fro. + Piemont

└ I. MIKLÓS cár (1825–1855) célja:

- kijutni a Földközi-t.-re
- balkáni hegemonia

└ vesztes → meggyöngül

→ Fekete-t. demilitarizált

*Megfázik egy katonai
díszszemlén*

→ tüdőgyulladás

+ kábítószer-

túladagolás → †

→ Alaszka
eladása

→ Románia
létrejött

Au. nem száll be Oroszo. oldalán!

első modern háború

első modern háború

- hosszú, véres ütközetek
(nem Oroszo. belsejében)
- utánpótlás: vasúton
- állóháború, lövészárók
- meteorológiai előrejelzés
- **FLORENCE NIGHTINGALE – ? →**
→ korszerű sebesültgondozási rendszer
→ statisztika a harcoló felek halottairól

- Σ 600 ezer halott,
ebből 500 ezer kolerában

- *The Times* túl pontos információi
→ katonai cenzúra kezdete

ROGER FENTON brit fotós: *A halál árnyékának völgye* (1855)

(megrendezett?)

FENTON nagyon hasonló képe...

Románia létrejötte

- a két fejedelemség (– ?)
a krími háb. után elszakad
a törököktől
- **1859: ALEXANDRU CUZA ezredes**
a fejedelem mindkét államban
→ **1861/62: egységes Románia**

- **1881: királyság**
- **Nagy-Románia – ?**

– !

Sinaia (Peleş-kastély) – !

Fro. 1849–1870

- I. közt. – ?
II. közt. – ? 1848. febr. 22. – 1852 – ?
1852–70: II. császárság – ?
- BONAPARTE NAPOLEON / B. LAJOS
– 1848. dec.: közt. elnök, 1852: népszav. → császár (államcsíny, mint. I. N.)
– belp.
látszólag dem. – ffiak: ált. vál.jog
gyakorlatilag dikt. – pénzarisztokrácia, ipari nagytőkések
népszavazások
– külp.: nagyhatalmi ábrándok, **bonapartizmus (...)**
– bukás – ?
- porosz-fr. háb.
1870: Sedan
III. N. → Anglia
BISMARCK: kemény békefeltételek: Elzász-L., hadisarc → ?
kommün: **hány nap?**

Fro., 1850' – gazdasági felfutás

GEORGES HAUSSMANN báró,
Seine megye prefektusa

→ Párizs modern arca

→ „Eu. fővárosa” lesz

Párizs jelmondata? →

Az egységes Olaszó. létrejötte

1. Előzmények

- 476 óta szétagoltság
- 19. sz.: Lombardia és Velence a H. Bir. része
- + **gyakorlatilag** Toszkána is
- olasz egység fő ellenfele a H. Bir.

*Emléktábla KOSSUTH
torinói házán*

↓
KOSSUTH
befogadása

2. 1848/49

- forradalmi-
demokrati-
kus egység
elbukik
- **Brescia** – ?

3. Dinasztikus egység

- Piemont: nemzeti uralkodóház (Savoyai)
- II. VIKTOR EMÁNUEL szárd-piemonti király (1849–1861),
Olaszo. királya (1861–1878)
- fr. szövetségben a H. Bir. ellen → É-It. megszerzése

- GIUSEPPE GARIBALDI
vezette tömegmozgalmak

D-Itália megszerzése

- 1861, Torino:
„*Italia unita*” kikiáltása
II. VE olasz király
főváros: Firenze

hiányzik – ?

Velence } BISMARCK győzelmei kapcsán
Róma } kerülnek Olaszo.-hoz 1866-ban, ill. 1870-ben

*GARIBALDI és II. VE találkozója
(PIETRO ALDI freskója, 1886)*

Monumento a VITTORIO EMANUELE II (Róma, a Capitolium tövében, 1930 körül)

↳ *Padre della Patria*

a nemzeti egység és az új Olasz Királyság szimbóluma

4. Új Olaszo. (1870): alk. mon. – II. VE
parlament

problémák: – É ↔ D

– pápa: a Vatikán foglya (1870–1929)

a Szent Péter-bazilika Szent Péter térre néző erkélyére sem voltak hajlandóak kilépni

II. VIKTOR EMÁNUEL látványos döntéssel beköltözött a pápa korábbi rezidenciájába, a Quirinale-palotába. Amikor a palota kulcsait követelte IX. PIUSTól, az megvetően válaszolt: *„Kinek képzelik magukat ezek a tolvajok, hogy tréfát űznek és a kulcsot kérik, hogy kinyissák a kaput? Törjék csak be, ha ehhez van kedvük. BONAPARTE katonái, amikor el akarták fogni VII. PIUST, az ablakon át másztak be, de még ők sem voltak oly arcátlanok, hogy a kulcsokat kérjék.”*

– irredentizmus: Dalmácia

└ ?
 └ Isztria }
 └ D-Tirol } Saint-Germain-i béke, 1919

1947. február 10., párizsi béke (Mo. is)

Isztria, Fiume → Jugoszlávia

1929, lateráni konkordátum:

- Vatikán önálló
- + a hozzá tartozó, területen kívüliséget élvező ingatlanok
- kat. államvallás
- pápa elismeri Olaszó.-ot + Róma a főváros
- pénzügyi rendezés

PIETRO GASPARRI, XI. PIUS pápa bíboros államtitkára és BENITO MUSSOLINI aláírja a ma is érvényben lévő lateráni szerződést